

Grønendingar stremba ímóti:

Heimastýrið 1. mai 1979

Sosialurin hitti grønendingin Petur Mathiassen úr Holsteinsborg, sum er við í eini sendinevnd, ið kannar hvussu heimastýrið virkar í Føroyum.

Grønendingar stremba fram ímóti at fáa heimastýri 1. mai 1979. Høvdusuppgávan hjá hesi nevnd, ið telur 3 fólk, er at finna nakra kontaktir í Føroyar, tí einferð í september kemur ein onnur sendinevnd hendanvegin. Í tí nevndini eru umboð úr øllum kommunum í Grønlandi. Kommunurnar eru 18 í tali.

Hesar kommunur eru samlaðar í eitt felag sum eitur Kommunernes landsforening. Peter Mathiassen, ið er næstformaður í felagnum, vildi ikki úttala seg, tá vit spurdu hann, hvat hann meinti um heimastýrið í Føroyum, tí hann hevði verið so stutt í Føroyum. Tey fóru avstað aftur í gjár eftir ein stöðg í eina viku. Eisini segði hann, at tey geografisku viðurskiptini vóru so ólík, at torført var at siga um eitt líkt Heimastýri sum vit hava egna seg til Grønland.

Nevndin skal fyrst tosa um úrslitini, tey hava fingið á hesum sinni, við Kommunernes Landsforening, síðani skal nevndin sum kemur higar í september leggja síni sjónarmið fram, æðrenn úrsliti kemur fyrri í Landsráðnum.

Peter meinti, at í Føroyum hevði Landsstýrið ov nógv at siga yvir kommunum, í mun til hvat Landsráðið hevur yvirfyri kommunum í Grønlandi.

Grønendingar hava kelduskat, og tað er bert kommunu-

skattur, ið verður álíknaður.

Skattaprosentið liggur millum 15 og 19%. Lógin í Grønlandi heimilar kommunum at álíkna millum 5 og 25 % í skatti.

Kommunurnar ráða yvir øllum pengunum tær fáa inn, men harafurtíð hava tær eisini stórar útreiðslur, t.d. gjalda tær allar útgiftir til vegir, lönir, og almenna umsiting. Tær sosialu útreiðslurnar verða býttar millum Landsráðið, kommunua og statin í lutfallinum 32 1/1, 32 1/2 og 35%. Í Holsteinsborg eru tær sosialu veitingarnar 10 milli- ónir krónir, men er tó ikki størsta útreiðslan kommunan hevur at dragast við. Samráðingar eru hvørt ár um, hvussu teir sosialu veitingarnar skulu býttast millum stat, kommunu og Landsráðið.

Tað er ógvuliga dýrt at byggja sær hús í Grønlandi, so ringt er hjá tí láglofta at seta fót undir eggið borð. Prisurin fyri ein kvadratmetur liggur millum 6 og 7000 kr., men staturin roynir at byggja, serliga eru tað háhús orsakað av grundstykkjaprisinum.

Kommunurnar ætla at yvirtaka elverkið, vatnverkið, og slökkiliðini, men í lóguni arbeidir ein nevnd við at kanna øll viðurskiptini hjá hesum verkum, t.d. fylgja nakrir við slökkiliðnum og kanna tess rokniskap, so kommunar siggja um figgarligt

grundarlag er fyri yvirkøkuni.

Grønendingar ætlaðu at yvirtaka slökkilið 1. januar 1977, men nevndin var ikki liðug við arbeiðið, so teir finga yvirkøkuna útsetta til 1. januar 1979

Eín og í Føroyum flytur nógv fólk til teir stóru býrnar, so teir kenna eisini til teir trupulleikarnar. Her hevur staturin eitt so kallað »boligkontor«, har fólk kunnu fáa ávist eina íbúð, um ikki kunnu tey venda sær til sosialskrivstovuna sum møgulega kann hjálpa teimum.

Grønendingar stríðast við eitt stórt arbeiðsloysi, serliga er tað ólærda fólk, meðan stórir tørvur er á lærðum fólk. Vit hoyrdu jú at teir kundu koma at mangla um 300 lærarar, um blokadán helt fram, men enn dugdi hann ikki at siga hvussu nógvir lærarar teir komu at mangla í. Um tørvurin verður ov stórur, so verða færri tímar enn vanligt á tímatalvuna hetta skúlaárið.

Grønendingar eru verri fyri enn vit, tá talan er um skúlar teir hava bert skúlar upp til 10. skúlaár og ein læraraskúla. Um ein grønendingur ætlar at lesa nakað annað, má hann fara til Danmarkar, men hetta eru teir ikki glaðir fyri, tí tað er ein heilt onnur verð teir koma til, og veðurin er langur, so ikki er tað altíð hugnaligt hjá einum grønendingi at fara at lesa viðari.

Peter Mathiassen, næstformaðurur í Kommunernes Landsforening

Hóast hetta, so eru nógvir ungir grønendingar í Danmark og lesa.

Grønendingar, sum fara niður at lesa, fáa stuðul bæði frá S.U. og frá Ministeriet for Grønland. Annars stuðlar Staturin allar grønendingar sum hava hug at læra, eisini handaligt arbeiði.

Petur sigur, at um ein vil gera tað til eitt problem, at børnini hava so nógvir danskar lærarar, so er tað eitt stórt problem, men tað hevur verið nógv verri. Nokur ár herfyri lærdu børnini ikki grønendskt fyrr enn tey komu í 4 flokk, men tí betur funnu mynduleikarnir skjótt út av, at hetta gekk ikki.

Grønendingar nýta somu bók sum danir, tí ikki er nógv til av grønendskum lærubókum

Óli í Áarstovu

—Sjokulátabrúnt er tað eitt ókvæmisorð?

—Ja, for svartastaasfalt, tað er klárt sum blekk.

— ★ —

Eg haldi tað verað skilaleysan peningapolitikk at Óli Breckmann, skal gera tað neyðugt hjá logmálaráðnum at víðka um fongslíð í J. Broncksgotu.

— ★ —

Tað sigst at Olavur Mikkelsen, Kryon og Vilhelm skulu nýta tíðina í J. Broncks til at skriva ummæli av Røðu Bók fyri Dagblaðið.

— ★ —

Royndin at lata politistar ganga úti í býnum eydnaðist ikki so væl. —Tey toldu ikki ta frisku luftina. Nú skulu teir fyrbils í 8 dagar venja seg við at hava eitt videyga á politistodini opið hálvan tíma um dagin.

— ★ —

Køðiligt at veturin í Føroyum júst skuldi koma í juni mánaða.

— ★ —

Magnusararnir Dammarnir Jacobsenararnir er ein og sami persónur.

Christiania tónleikabólkur í Føroyum

Christiania bólkurin avmyndaður saman við einum av evnunum tey víðgera í framförsunum

Við England týsdagin kom tónleika — sjónleikabólkurin »Regnbuen« úr Christiania til Føroya. Hetta er ein bólkur við 5 fólkum sum ætla at framföra ymiskt í Havn og á bygd teir komandi 14 dagarnar.

Av sjónleiki er tað, tey fyrst og fremst fáast við, barnasjónleikar. Tílfarið til allar framförsurnar hava tey so gott sum alt gjørt sjálvi. Tónleikin, bæði

log og orð, hava tey eisini gjørt størstapartin av sjálvi.

Annars er atlanin at gera sokkallað Christiania-kvöld, bæði í Havn og á bygd. Hesi kvöld vilja tey vísa á hvat Christianina er, og hvat fyriferst har. Hetta verður gjørt við filmum, ljósmyndum frágreiðing og tónleiki. Tey vilja á henda hátt, eins og tey hava gjørt runt um í Danmark, sjálvi vísa á,

hvat Christianina er. Serstakliga nýta tey tónleikin til at siga frá hvat tey vilja. Hetta verður gjørt við bæði tridionellum fólka-musikki og politiskum fólka-musikki, har evnisso sum miljø-spurningar, kvinnuspurningar og orkuspurningar, t.d. atomkraft og annað verða víðgjord.

Møgulega fara tey eisini at spæla til dans ymsa staðni, bæði á bygd og í Havn.

Framhald frá síðu 8

Liverpool er eitt lið, ið øll hava stóra respekt fyri, serliga tá leikast skal í Liverpool.

Av 147 heimadystum, hevur Liverpool bert tapt teir 7 síðan 1970.

Tað vóru bert 4 lið sum ongan heimadyst taptu í ár, tey eru: Liverpool, Aston Villa sum var nr. 2 samanlagt, Ipswich, sum var nr. 3, og Manchester City sum var nr. 4.

Hvussu kláraðu hesi 4 seg móti hvørjum øðrum:

Aston Villa—Ipswich	5—2
Aston Villa—Liverpool	5—1
Aston Villa—Manch. C.	1—1
Ipswich—Aston Villa	1—0
Ipswich—Liverpool	1—0
Ipswich—Manch. C.	1—0
Liverpool—Ipswich	2—1
Liverpool—Aston Villa	3—0
Liverpool—Manch. C.	2—1
Manch. C.—Aston Villa	2—0
Manch. C.—Ipswich	2—1
Manch. C.—Liverpool	1—1

Sjálvt um bert hesir dystirnir høvdu verið um meistaraheitið í Onglandi, so hevði Liverpool verið nr. 1, men Manchester City hevði verið nr. 2, Ipswich nr. 3 og Aston Villa nr. 4.

VEDRID

Av ymsum ættum, tó fyri tað mesta norðan ella útnyrðingur megi 2 til 4. Turrveður, men til tíðir skýggja og mógulega okkurt æli.

Hitin um dagin millum 5 og 8 stig. Hitin um náttina millum 3 og 5 stig.

Keypmannahavn 15°, Ålborg 15°, Oslo 14°, Bergen 13°, Stockholm 19°, Göteborg 17°, Helsinki 15°, Reykjavík 9°, Mallorca 23°, Rhodes 26°, Athen 29°, Rom 28°, London 15°, Edinburg 14°, Paris 23°, Mallaga 27°, Venezia 23°.